

Нюансы жывога пісьма

Выстаўка жывапісных работ Уладзіміра Гардзеенкі, прысвечаная 75-годдзю майстра, 60-годдзю яго творчай працы і 50-годдзю педагогічнай дзейнасці, размясцілася ў залах галерэі “Універсітэт культуры”.
Маштабная экспазіцыя прадстаўляе асноўныя жанравыя і тэматычныя напрамкі творчасці выдатнага мастака.

Святлана БЕРАСЦЕНЬ,
фота аўтара

Яго карціны прывабляюць лаканічнай і немудрагелістай манерай пісьма, праз якую раскрываецца багаты і трапны змест. Але распавядаць пра творчасць Уладзіміра Гардзеенкі даволі складана. Чаму? Таму што гэта — сапраўдны жывапіс. Тонкае і трапяткое мастацтва, якое напоўніцу раскрываецца толькі ў непасрэдным кантакце з глядачом: тут і зараз. Альбомы на мелаванай паперы, лічбавыя копіі палотнаў, тэхналогія жывапісу — зусім не тое. Самыя дасканалыя рэпрадукцыі знішчаюць водар жывога пісьма, тонкія абертны фарбаў. Углядацца ў арыгінал жывапіснага твора — гэта як слухаць жывое выкананне акустычнай музыкі. І магію жывапісу, як і магію жывога голасу музычнага інструмента, немагчыма перадаць словамі... Застаўшыся сам-насам з карцінамі ў цішыні галерэі, праз маўклівы дыялог з ужо знаёмымі раней і новымі маляўнічымі вобразами пачынаеш адчуваць і разумець, што давялося зведаць, перажыць, асэнсаваць мастаку, які даў сваёй юбілейнай выстаўцы такую невяточна-трывожную назву: “Пераадольваючы боль...”

Захопленасць вясновым абнаўленнем, радасць жыцця — у свежасці зялёнага мая, красе маладога ўтравела-

га лета, крохкасці касачоў, шляхетнай грацыі сонечных лілеяў (кампазіцыі з садовымі кветкамі, дзякуючы асаблівай жывапіснай тэхніцы і чысціні каларыту, часам нагадваюць пяшчотны батык, хаця выявы зробленыя на палатне).

Цікавасць да чалавека, да ўнутранага свету сучасніка — у рэалістычных,

“Хойнікі” (палатно, алей, 1994).

жывых партрэтах (“Партрэт студэнткі Дашы”, “Партрэт механізатара Міцкевіча А. В.”, “Чужога гора не бывае. Доктар Церах М. К.”, “Першыя складанасці”, “Партрэт Гедройца В. К.”). Прыхаваная туга па краіне дзяцінства, казачным кутку Палесся, дзе пакінула свой нябачны след чарнобыльская бяда, — у поліфаніі вядомых пейзажаў “Край майго маленства”, “Чырвоныя дрэвы”, “Дуб. Лакаваная рэчаіснасць”, “Вярба. Вясновы гром”, “Сенажаць. У пойма Прыпяці”. Неадступная горыч — у вусцішным, напружаным спакоі карціны “Перасяленцы”.

Рэфлексіі ды філасофскія рэмінісцэнцыі — у сімбіёзе пейзажу і нацюрморта на нядаўніх палотнах. “Былое. Восень” — з метафарычным спляценнем знакаў радзімы, памяці, часу і долі, вобразаў пакінутага дома, непатрэбных, “асірацелых” рэчаў, незабытых чырвоных дрэў, калючага быльнёгу, несабраных яблыкаў ды календара, лісткі якога перабірае вецер. “Былое. Вясна” — з уздыбленай бараной на бяскрайнім, але бязлюдным полі, дзе прылада спрадвечнай працы беларускага аратага, пакінутая на ўжо ўдзірванай зямлі, ператварылася ў помнік “мірнай” трагедыі: сталёвыя краты бараны нагадваюць крыжы, вострымі цернямі ашчэрылася зуб’е, а вярба, што прарасла наскрозь і расквітнелымі галінкамі па-

“Напярэдадні” (палатно, алей, 1995).

цягнулася да сонца, нібы апляла гэты помнік жывым вянкам...

Выстаўку У. Гардзеенкі адкрывалі ўрачыста. Яго віталі калегі, вучні, сябры. Мастак атрымліваў віншаванні ад Міністэрства культуры і Міністэрства абароны Беларусі, ад Беларускага саюза мастакоў, ад кіраўніцтва дзвюх навучальных устаноў, дзе выкладае: БДУ культуры і мастацтваў ды Інстытута сучасных ведаў імя А. М. Шырокава. Афіцыйныя асобы адзначалі не толькі ўнёсак жывапісца ў айчыннае мастацтва, але і міжнародны поспех яго выставак, якія распавядаюць пра Беларусь у заходніх краінах. І прыемна было пачуць між іншым, што міністр замежных спраў Беларусі Сяргей Мартынаў ды міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Уладзімір Цалка прыйшлі на вернісаж не па службовым абавязку, а як сябры — па закліку сэрца, з глыбокай павагі да Уладзіміра Цітавіча, цудоўнага чалавека і мастака, надзеленага асаблівым дарам патрыятызму — таго глыбіннага, непаказнага патрыятызму, які не крычыць пра сябе, а выяўляецца праз моцны мастацкі вобраз...

“Люблю яго простыя чалавечныя карціны”, — прызнаўся адзін з гасцей вернісажа. Ці мае значэнне, хто менавіта сказаў гэтыя словы? Іх, мабыць, ужо неаднойчы паўтарылі прыхільнікі жывапісу Уладзіміра Гардзеенкі.